

zaaknummer 2015 W1503

datum advies 17 maart 2016

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],

geboren op [datum],

wonende te [plaats],

hierna te noemen: klager,

juridisch adviseur: mevr. mr. N.A. Villevoye-Geers, advocaat te Nijmegen

tegen:

[naam],

geboren op [datum],

de persoon over wie geklaagd wordt,

hierna ook te noemen: aangeklaagde,

lid van de Orde van het Heilige Kruis,

juridisch adviseur: mr. R.P. Baetens

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 28 juli 2015. Op 2 maart 2010 heeft [klager] al een melding van seksueel misbruik gedaan.

Op 21 september 2015 is bij de griffie een verweerschrift ingekomen van mr. R.P. Baetens, ingediend namens aangeklaagde.

Op 6 oktober 2015 is bij de griffie een inhoudelijke reactie ingekomen van frater [naam] o.s.c., Prior Provinciaal van het Provinciaal van de Kruisheren.

Op 9 februari 2016 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is daarbij verschenen met zijn dochter. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur, mevr. mr. N.A. Villevoye-Geers, advocaat te Nijmegen.

Aangeklaagde is eveneens verschenen. Hij werd bijgestaan door mr. R.P. Baetens.

Namens de Orde van het Heilige Kruis is niemand verschenen.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. De klacht betreft seksueel misbruik, bestaande uit aanranding, gepleegd door [aangeklaagde] in de periode 1959-1960. Het seksueel misbruik vond plaats op [school] te [plaats]. Klager komt uit een gezin met vijf kinderen en is de oudste van het gezin. Hij was als oudste voorbestemd om priester te worden. Klager groeide op in het dorp [naam] en had daar een dorpsschooltje bezocht. Voordat hij naar het Klein Seminarie kon gaan, moest hij een zogenaamd voorbereidend jaar volgen op [school] te [plaats]. [School] te [plaats] werd geleid door de Kruisheren. In 1959, klager was toen 13 jaar, is hij gestart in dit voorbereidend klasje. Aangeklaagde was docent in dit klasje, maar ook mentor en begeleider van de leerlingen.

Klager heeft altijd moeite gehad met cijfers. In deze tijd zou dit dyscalculie genoemd worden. Hij kreeg hiervoor speciale begeleiding van aangeklaagde. Zo werd hij tijdens de lessen vaak naar voren gehaald en moest hij achter de lessenaar gaan staan, die zo groot en breed was dat niet meer zichtbaar was wat achter die lessenaar plaatsvond. Klager werd naar voren geroepen en de andere leerlingen werden aan

het werk gezet. Aangeklaagde had een pij aan en van onder deze pij nam hij zijn eigen geslachtsdeel in zijn hand en begon zichzelf te bevredigen. Vervolgens nam hij het geslachtdeel van klager in zijn hand en trok hem af. Klager stribbelde weliswaar tegen, maar hij voelde zich zo afhankelijk. Hij wist, dat hij altijd naar aangeklaagde terug moest gaan. Aangeklaagde was immers niet alleen zijn docent, maar ook zijn mentor en begeleider. Klager kan zich niet meer herinneren of [aangeklaagde] tot een hoogtepunt kwam. Hij denkt het niet. Klager stribbelde immers tegen en leerlingen zouden het kunnen opmerken als het langer duurde. Dit seksueel misbruik heeft heel vaak, meer dan tien maal, plaatsgevonden gedurende ongeveer driekwart jaar.

Ook na de lessen moest klager vaak nablijven onder het mom van het krijgen van verdere uitleg wat rekenen betrof. Tijdens deze bijlessen pakte aangeklaagde zijn eigen geslachtsdeel en begon zichzelf te bevredigen. Vreemd daarbij was dat hij wel in zijn rol van docent bleef, alsof het erbij hoorde en er niets aan de hand was. Ondertussen gaf hij gewoon rekenles aan klager. Op een gegeven moment hebben leerlingen de handelingen gezien in de klas, waarna het seksueel misbruik in de klas stopte. Medeleerling [naam] heeft het zeker gezien. Klager was al een buitenbeentje door zijn uiterlijk en doordat hij afkomstig was uit een klein dorp. Hij was donker van uiterlijk en hij was klein van stuk. Het was voor klager al moeilijk genoeg om tussen zijn leeftijdsgenoten een plaatsje te verwerven in het grote geheel van de school. Het misbruik maakte dat alleen maar erger. Hij heeft hierbij veel woede opgekropt en had het gevoel, dat hij moest opboksen tegen de rest van de wereld. Klager was eenzaam en wilde er heel graag weg. Hij weet zeker dat zijn nagels in de deur van zijn kamer stonden gegrift, zo wanhopig wilde hij daar weg. Leerlingen gingen klager pesten en noemden hem zelfs “laf hoertje”, een verwijzing naar het kenbare misbruik door aangeklaagde. Klager werd buitengesloten en onttrok zichzelf aan allerlei activiteiten. Zo ging hij wel eens in zijn eentje piano spelen op een plek waar anderen niet kwamen. Aangeklaagde zag hem een keer en bood aan pianolessen te geven. Begrijpelijkerwijs heeft klager hiervan afgezien. Het pesten werd treiteren en klager kreeg er erg veel last van. Meestal verstopte hij zich. Hij voelde zich enorm eenzaam.

Toen het misbruik in de klas ophield, heeft aangeklaagde klager een keer meegenomen naar de toiletruimte, waar meerdere toiletten waren. Aangeklaagde nam klager mee in een afzonderlijk toilet. Hij liet zijn broek zakken en klager moest hem bevredigen. Aangeklaagde pakte klagers hand en klager moest hem zo bevredigen. Aangeklaagde deed ook zijn geslacht tegen het geslacht van klager. Aangeklaagde vond dat blijkbaar prettig. Aangeklaagde ging op het toilet zitten en klager moest schrijdelings over hem heen gaan zitten met de benen gespreid langs hem. Opeens werd aangeklaagde hierbij gestoord door een broeder, die schoonmaakte. Aangeklaagde schrok en riep: “Ik sluit de boel wel af; ik ben nog op het toilet”. Al die tijd werd klager de mond letterlijk gesnoerd tot de broeder weg was. Dit is heel traumatisch geweest voor klager. Het misbruik op het toilet heeft éénmaal plaatsgevonden. Sindsdien stopte het seksueel misbruik.

2.2. Door het seksueel misbruik kwam klager in conflict met zichzelf. Hij kon bij niemand terecht. Niet bij zijn ouders en ook niet bij een andere pater. Nadat klager van school was vertrokken, is hij naar de ULO in [plaats] gegaan, daarna naar [opleiding] en sindsdien heeft hij in [sector] gewerkt als [vak] en [vak] van [methodes]. Klager is zich vervolgens steeds hard blijven maken voor de zwakkere leerlingen. Ook nu nog, na zijn pensionering, wordt hij ingezet voor leerlingen die niet kunnen meekomen in het [onderwijs]. Klager is eerder getrouwd geweest en heeft twee dochters. Een uit zijn eerste huwelijk en een met zijn huidige partner. Klager heeft zijn huidige partner al in het begin van hun relatie op de hoogte gesteld van het misbruik. Het seksueel misbruik heeft zijn kijk op de wereld volledig veranderd. De onbezorgdheid was voorbij. Hij was teleurgesteld en vertrouwde niemand meer. Klager is mensen op afstand gaan houden en is (qua lichamelijk contact) niet toegankelijk voor andere mensen. Dit heeft vanzelfsprekend invloed op zijn relaties, zowel met zijn gezin als ook met vrienden. Lichamelijk contact is voor klager erg moeilijk. Hij kan moeilijk knuffelen.

Klager hecht er waarde aan te vermelden dat hij nog steeds gelovig katholiek is. Hij heeft, ondanks het seksueel misbruik door aangeklaagde, nooit twijfels gehad.

In 2002 heeft aangeklaagde telefonisch contact met klager opgenomen. Hij heeft gebeld naar de huistelefoon van klager op zijn huidige adres. Zijn partner heeft de telefoon aangenomen. Aangeklaagde wilde klager spreken, maar gaf niet aan waarover hij met hem wilde spreken. Sindsdien is er niets meer van hem vernomen. Klager heeft dat gelet op het bovenstaande als zeer intimiderend ervaren.

2.3. Het doel van de klachtenprocedure is voor klager dat hij kan rusten, nadat hij vrede gevonden

heeft. Hij wenst erkenning van aangeklaagde en de verantwoordelijke congregatie, dat het misbruik heeft plaatsgevonden en niet mocht plaatsvinden. Klager heeft voorts moeten constateren dat aangeklaagde zich nu inzet voor (onder andere) kinderen in [land]. Dit heeft klager als schokkend ervaren. Aangeklaagde moet worden gestopt en klager spreekt de hoop uit dat de onderhavige procedure aangeklaagde de ogen doet openen, dat zijn gedrag zeer verwerpelijk is geweest.

3. Het verweer (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde heeft ter zitting verklaard dat hij zich niet meer kan herinneren, dat hij klager heeft misbruikt. Hij kan het gestelde seksueel misbruik daarom noch ontkennen noch bevestigen.

De Prior Provinciaal heeft in zijn reactie gesteld, dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde. Hij concludeert, dat aangeklaagde leraar was op het college [plaats] voor het voorbereidend jaar, maar dat er nooit enig gerucht de ronde heeft gedaan of enig vermoeden bestond van misbruik van jongeren.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer zesenvijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het tijdsverloop zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden, dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk geworden, dat klager in het jaar 1959-1960 (in een periode van driekwart jaar lang) minimaal tien keer door aangeklaagde is misbruikt, waarbij dit misbruik bestond uit het betasten van het geslachtsdeel van klager door aangeklaagde, het aftrekken van klager door aangeklaagde, het zich laten aftrekken van aangeklaagde door klager en het geslacht van aangeklaagde tegen het geslacht van klager houden.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de reeds gegrond verklaarde klacht met klachtnummer 2014W1288 en door de klacht met nummer 2010T179, waarin eveneens sprake was van seksuele bevrediging van de betreffende klager door aangeklaagde.

Dat aangeklaagde ter zitting heeft bevestigd, dat hij klager een aantal jaren geleden nog heeft gebeld en dat hij verklaarde het feit niet te kunnen ontkennen, maar ook niet te kunnen erkennen, speelt eveneens een rol.

Ten slotte weegt voor de Klachtencommissie mee, dat klager reeds in een vroeg stadium, op 2 maart 2010, een melding deed bij de Klachtencommissie en dat hij zijn echtgenote reeds in een vroeg stadium van het misbruik heeft verteld. Ook zijn dochters zijn reeds lange tijd op de hoogte van het misbruik.

Een en ander in onderlinge samenhang bezien, ondersteunt naar het oordeel van de Klachtencommissie voldoende de aannemelijkheid van het seksueel misbruik van klager door aangeklaagde.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas twaalf jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde nog in leven is kunnen tegen hem maatregelen worden genomen. De Klachtencommissie geeft de Overste van de Orde van het Heilige Kruis in overweging daartoe passende stappen te nemen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht ook in voldoende mate bijdragen aan de vermindering van het leed dat klager is aangedaan.

4.6. Over (het verzoek van klager om) financiële vergoedingen kan de Klachtencommissie niet adviseren. Dit behoort niet tot haar taak. Bij een gegrondverklaring van de klacht door de kerkelijk gezagsdrager kan klager zich voor het verkrijgen van schadevergoeding wenden tot de Compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Prior Provinciaal van de Orde van het Heilige Kruis de klacht gegrond te verklaren.

Deze beslissing is genomen op 17 maart 2016 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. J.L.H.H. Kunnen en W.M. Veltman-Breddels, leden, bijgestaan door mr. Y. Rikken, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.